

## PO NASZEMU – PO NAŠEM

K soužití a jazykové situaci ve východním Slezsku do roku 1945 v retrospektivě jeho německých obyvatel

*Norbert Englisch*

Dřívější vévodství Těšín (východní Slezsko, Beskydy) nese na rozdíl od Němci jednotně osídlené oblasti Slezska zvláštní črty: Splývání se slovanským obyvatelstvem (Češi, Slováci, Poláci, „Šlonzáci“) od 15. století, i ta okolnost, že v důsledku své polohy na okraji monarchie Těšínsko úspěšně čelilo protireformaci, a zároveň jeho výjimečné hospodářské postavení v podobě kvetoucího soukenictví vedly k dalekosáhlým kulturním a jazykovým interferencím. V oblasti jazyka vedlo míšení němčiny, češtiny, slovenštiny a polštiny k jazykovému útvaru, který dřívější východoslezští Němci označují jako beskydština, ostravská hatmatilka nebo olšské esperanto. V retrospektivě se projevuje podivně narušený vztah k tehdy užívané hovorové řeči: na jedné straně ukazují ta po dlouhé době činěná hodnocení více jak zřetelně, nakolik potřebují lidé jedné oblasti mluvený jazyk ke své identifikaci, na druhé straně je téměř děsivé, že v důsledku vlivů politických a národnostních je ta dříve skutečně existující jazyková a kulturní pospolitost opět negována.